

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékire.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Deák Ferenc-utca 12. szám.

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezred centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyílttér megállapodás szerint.

Csütörtök, november 3.

Tallózás a városi költségvetésből.

Kolozsvár, nov. 3.

A városi szakbizottságok mint lapunk más helyén jelentjük — tegnap délután megkezdették a jövő évi városi költségvetés tárgyalását és szerencsésen át is ugrottak már a bevételi tételeken. Kevesen érdeklődtek a költségvetés tárgyalása iránt.

Lehet, hogy a távollevők még csak ezután fogják tanulmányozni a költségvetést. Akkor talán, amikor már legalább a szakosztályokon le is tárgyalták. Igaz ugyan, hogy a közgyűlés még mindig módosíthat azon, de az is igaz, hogy a város polgársága érdekében képviselőt — amivel megbíztak — megkezdhetné már a szakosztályokban is. Mi azonban addig sem várunk. Tallóztunk a számok tömegeiben, melyek a figyelmes szemlélődés közepette érdekesen beszélnek.

Mielőtt azonban megkezdődnek a további elmélkedések, a költségvetés számadatairól, egy *»tövedés«* kell helyreigazítanunk, amely tegnap vezető cikkünkben foglaltatik. Hivatkozott cikkünkben ugyanis a következőket írtuk:

„Hiszen csupán csak egy nevétségesen furcsa tételre hívtuk. Ugyanis a VII. melléklet 13. pontja alatt föl van véve a b r a 7 l ó részére 200 hektoliter 1200 koronával, míg a XII. melléklet 21. tétel alatt ugyancsak 7 l ó már csak 100 hektoliter zabot tud elfogyasztani 550 korona értékben. Bizony ez lényeges differencia annál is inkább, mert ezek nem is valami uri lovak lehetnek, hanem igas lovak, melyek közül a drágábbak közül 7 l ó a közisztaság tételénél, míg az olcsóbbak takarmányozottak az utcák kövezésénél vannak fölvéve.

A *»tövedés«* pedig ott történt, hogy a VII. melléklet 13. pontja alatt méltatott 7 l ó és a VII. melléklet 21. tétel alatt takarmányozott 7 l ó egy és ugyanazon hét l ó. Mert nem 14 l ó szerepel e két tétel alatt a városnak, hanem csak hét! Hogy azután az egy és ugyanazon hét l ó a VII. melléklet alatt 200 hektoliter zabot, a XII. melléklet alatt ismét 100 hektoliter zabot fogyaszt el: hát ez legalább is furcsa és nekünk egyszerű észjárású polgároknak kissé érthetetlen is.

Ezen *»helyreigazító«* kitérés után folytattuk a költségvetésben való további búvárkodást.

Kifejtettük előző cikkünkben, hogy a város 1000 korona értékű seprűt fogyaszt évente. Tehát naponta 2 és fél korona értékű seprű fogy el Kolozsvár számlájára. Ehhez hasonló tétel az, hogy *»kémények és kemencék takarítására«* 1544 koronát ad ki a város évenként.

»Külső szegények havonkénti segélyezésére« 12.864 koronát ad a város. Erre vonatkozólag csak annyi felvilágosítást nyújt a költségvetés, hogy 91 szegény egyenként 72 koronát, 99 egyenként 48 koronát, 65 szegény 24 koronát kap évenként.

Az állam 6 és 8 koronákat ad a szabadságharcosoknak. 8 mennyi utánjárás és igazolásba kerül, míg a szegény elaggott honvéd hozzájut ehhez az alamizsnához. Kolozsvár városánál senki se tudja, hogy 255 szegény között micsoda címen és alapon osztnak ki 12.864 koronát?

A városi hivatalok berendezési tárgyai 4252 koronát ad ki a város. Ez a tétel is bővebb ismertetésre szorulna, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy a 11. tétel alatt írószerekre stb. már egy is fel van véve 24627 korona kiadás.

Érdekes tétel a közbiztonság költségeinek részletezésénél, ahol szerényen meghúzódik mint kiadás: „olaj

1600 korona.“ Hát ez nagyon nagy összeg erre a célra, majdnem olyan, mint a seprű-tétel, ami különben nagyon fontos nálunk. A külvárosok utcái ugyan elég szemetesek, de azért Kolozsvárott 49.682 koronába kerül az utcák sepregetése és a szemét elhordása. Eppen itt volna az ideje, hogy ezt az egész kérdést bérleti úton intéznék el. Hogy kevesebbe kerülne, mint most: az bizonyos.

A közvilágítások tételénél csupán a petroleum-lámpák javítására 1000 korona szerepel. Ha tudjuk, hogy milyen primitívek, a mi petroleum-lámpáink, elcsodálkozhatunk azon, hogy csupán javításra 1000 koronát adnak ki évenként.

Érdekes és jellemző a költségvetésre, hogy lovak és ökrök *»vasalásáért«* 1340 koronát fizetünk évenként. Ez az összeg megoszlik négy tételben, u. m. tűzoltók lovaire 96 korona; köztisztasági tételnél 288 korona; a kövezésnél 256 korona a lovak és 700 korona az ökrök vasalási költsége. Kicsi tételek mindezek egy nagy költségvetésben, de kétségtelenül szembeötlők és érdekesek a gondolkodásra.

Mindezek után pedig az a meggyőződésünk ma is, hogy a kiadási tételek a lehetőséghez képest leszorítandók, mert csak is így érhető el, hogy a pótdó is valamivel csökkentessék. Amire pedig valóban nagy szükség van most, mikor a megélhetési viszonyok súlyosabbak, mint valaha.

Képviselő.

— **Pányvavetés.** Azt a háboruszkodást, a melynél pánya van az ellenség kezében, ma már csak a vadaknál ismerik. És a politikában. Itt esik meg, hogy mikor emelt homlokmal és tiszta lelkiismerettel indul harcba a tábor, jobbról-balról pányvával akarják lerántani paripáikról a katonákat. Orvul és bűvhelyről egyre éri az irigy és féltékeny támadás a függetlenségi pártot. Olyanok vadöljárók zászlóhagyással, gyöngeséggel, a kiknek pedig közös volna vele a céljuk. — A hol másrészt nyugalommal vetette hányta meg az ország érdekét a legnagyobb ellenzéki párt, ott rámondta, hogy megfizették s elárulja a hazát; a hol katasztrófától mentett talán a pesszimizmusa, ott feladta a jövő reményeit is. — Most korszakos harcba indul a párt, alkotmánymentő közdelemben, tiszta szívvel és megmészárolhatatlan, elszánt elhatározással. És még meg sem kezdődött az, máris hányják feléje a pányvát. Alig mulik el nap, hogy újabb gyanút ne lebbentsenek fel arról az oldalról, — ahol érdek a Kossuth-párt zászlajának a diszkreditálása. Ma azt a hirt keltették szárnyra, hogy a pártnak néhány tagja felérkezett a vidékről s panaszos hangon mesélte el, hogy a választóival nem bírta megérteni a házszabályrevízió ellen való obstrukció szükségességét. A pányvavétel kommentárt nem tűztek a jelszavakkal elmondott hírehez, de ennek nyilvánvaló a tendenciája. Azt a hitet akarják terjeszteni, hogy ime: a függetlenségi pártban már keresgélnek a módját, hogyan oltathatják meg a leszerelést. Hát erre a szemtelen taktikázásra kár a szót is vesztegetni. Elég annyit megjegyezni, hogy a pártnak egy hét óta egyetlen tagja sem érkezett vissza a vidékről. És ha azt az akcióit, amelynek az alkotmány legnevezetesebb garanciájának, a házszabályoknak megvédése a célja, elárulják, akkor ezt — nem a függetlenségi párt teszi....

— **A gyergyószentmiklósi kerületből.** A gyergyószentmiklósi választó kerületnek ellenzéki képviselő-jelöltje Stájer Vilmos szombatban érkezett Gyergyószentmiklósi. Kisérteében vannak Eitner Zsigmond, Dr. Lovász Márton, Dr. Györgyápi Domokos országgyűlési képviselők, dukai Takács József pestmegyei törvényhatósági bizottsági tag s több újságíró.

Gyergyószentmiklóson nagyszámú közönség előtt azonnal meg is tartotta programbeszédét, mely általános lelkesedéssel találkozott. Vasárnap délelőtt Szárhegyen, délután pedig Ditrón és Remetén mondotta el beszédét a jelölt, kit mindenütt nagy örömmel és lelkesedéssel fogad a választó közönség. Azokban a községekben, hol a kormányparti jelöltet megsemmisítették, a lelkesedés az ellenzéki jelölt iránt igen nagy. A visszajövetel ugyanazon a falvakon keresztül történt, a nép sorfalat állt s úgy éljenzt. Hétfőn

délután Alfaluban tartotta a jelölt programbeszédét, a lelkesedés itt is a lehető legnagyobb volt. A kormánypart mindent elkövet az ellenzéki jelölt ellen, azonban sikertelenül. Márton Lajos volt községi bíró is, ki most a legveszedelmesebb ellenzéki pártvezér lett, minden kigondolható módon igyekezik az ellenzéki táborból elcsábítani, de minden eredmény nélkül. Az előjelekből ítélve Stájeri megválasztása csaknem biztosra vehető.

„Az önálló vámtérületről.”

Felolvasta Dr. Deák Albert a kolozsvári Iparos Egyesületben 1904. október 30-án.

III.

A minthogy az eredmény a szeszadó módosítása és a magyar szeszipar tönkrementele lett.

En ezelőtt 18 évvel egy pályakoszorúzott értekezésben mutattam ki, hogy ha Magyarország önállóan, saját érdekeinek megfelelően szabályozhatná a szesz adót, e tekintetben nem volna az ellenérdektől Ausztriához kötvé — mely a szesz iparigazgatására kellő feltételekkel nem rendelkezik — nem csak a hanyatlásnak indult szeszipar lehetne talpra állítani s sok ezer existenciát busás keresethez juttatni: — de a példátlanul hálás adó objectum (Leroy — Beaulien kimutatja, hogy 1850-től 1860-ig 37 fokról 90 fokra emelték Franciaországban a szeszadót, a fogyasztás mégis 620 ezerrel 976 ezer hl-re emelkedett: [Pénzügytan 389 l.] Érdekes különben, hogy az itáliai Angliában kb. felét tette ki eddig a költségvetésnek! [U. a.] a szesz megadóztatása révén az államkincstár akkori deficitje el lenne nyésztesztet, sőt a föld- és kereskedelmi adó is lényegesen le volna szállítható.

Ez csak egy példa arra, hogy az Ausztriával egységesen kezelendő adók révén Magyarországra minő hátrányok származnak. Eppen ilyen tanulságos, sőt még tanulságosabb lenne, annak kimutatása, miképp csaptak be minket az osztrákok a cukoradóval s mint juttattak ezzel a 80-as években a tönk végső — jégre — cukoriparunkat — míg végre valahogy a contingenciális rendszerrel legalább annak romjait meg lehetett menteni!

Terem, fájdalom, nem enged meg, hogy erre a kérdésre is részletesen kitérjesszünk, s így csak röviden említem meg, hogy a dolog fatitja a következő: Az 1867 évi XII. t. c. 60. §-ában a vámokból befolyó jövedelmek mindenek előtt a közös költség fedezésére utaltattak. Ugye de az 1867 XIV. t. c. 3. §-ába már becsusztatták azt az intézkedést (a mi megint a mi akkori nemzetgazdálkodás létszerűsége) hogy a jövedelmekből mindenekelőtt levonandók a vámvonalon kívüli fogyasztási cikkek utáni adó visszatérítések (premiumok).

A vámkezelési költségek kb. 1.850.000 forintot ténk ki 1874-ig legalább 18, attól kezdve legalább 30 millió maradt volna a közös költségeknek. Amde Ausztriában oly ügyesen csináltak a dolgot, hogy az onnan kívüli cukor után már a 70-es években majdnem annyi adót térítettek vissza, mint a mennyi az egész közös vámjövdelem volt — a 80-as években pláne a premiumok összege több volt a vámjövdelemnél. Ergő nekünk kellett pótolni a közös quota arányában azt a deficitet, amit az osztrák cukorgyárosok zsebre tettek. A dolog nyitja pedig az, hogy Ausztriában a gyárosok a répa mennyiség után adóznak — a vám pedig a kész finom cukor után fizetendő. Világos tehát, hogy minél tökéletesebben ki tudták használni a répat, annál busásabb a premiumnál megtakarított differencia.

Hát hogyan nem látták ezt 67-ben előre?

Hát ugy, hogy hipotézisekkel dolgoztak és feltették, hogy a magyarországi szesz-, cukor- és sörtermelés és így az adó is el fogja érni az Ausztriát — hisz mezőgazda állam vagyunk. Igen, de az arány az, hogy a magyar adók 8–10 milliójával szemben az osztrák 50 milliót tesz.

Miután pedig az osztrák sör és cukor javarésze Magyarországra hozatik, itt fogyasztatik, ellenben az adó az osztrák kincstárba foly be — most kiki kiszámíthatja magának, hogy mit fizetünk mi az egységes adóelvék alapján e címen Ausztriának!

En a számmivelettel itt annál nyugodtabban mellőzhetem, mert helyettünk elvégzik azt mások — elég lesz csak az eredményre hivatkoznom, mely szerint 67 óta az adóvisszatérítésnél átlag 9 millió, a fogyasztási adóknál pedig 6 millió, volt az évi veszteségünk — a mivel Ausztria a mikárunkra gazdagodott s ebből (de csak 1878, ez adók contingenciális rendszere óta) alig 5 és egynegyed milliót térítettek nekünk vissza.

De hát Uraim, ne tövedjünk el a részletekben, lássuk: a maga egészében mit jelent a közös vámtérület kérdése? Lássuk: valóban vaskalaka-e az, a mi lehetetlenné teszi a nemzet, a királyi állam egészséges szabad kifejlődését, abban a

pompájában, az izmok és jellem tulajdonságok ama fenséges harmoniájában, melyre azt a természet szánta — a mint én tartom ezt, az önálló vámtérület egyre szaporodó híveivel egyetemben, vagy pedig egy helyes nevelő instrumentum az, a minek Magyarország ez idő szerinti intéző hatalmai, nevelő és gondozó atyái hirdetik?

IV.

A 67-ki kiegyezés és az ezen alapuló gazdasági szövetség alap gondolata és vezérlő principiuma az volt, hogy Magyarország és termelével, Ausztria pedig főleg ipari termeléssel foglalkozó állam és így egymás szükségleteinek kielégítésére egy-egy szövevényeszerülget utalva vannak.

A mi körülbelül annyit tesz, hogy Ausztria és Magyarország az Isten által is egymásnak vannak teremtvé, — mint a hogy az összeálló házaspárokról mondani szokták.

Itt azonban egy adoma jut az eszembe egy ilyen összeálló házaspárról, a kik midőn egymással egybekeltek, azért tették ezt, mert a férfi igen eszes, de felette rut volt: — s a nő meg igen szép, de felette ostoba.

Azt gondolták hát, hogy ebből a házasságból nagyszorú gyermekek fognak születni, — mert örökölni fogják a nőtől a szépséget és a férfitől a kiváló okos-ságot.

Hát örökölték is a gyermekek a szülők tulajdonait, — de véletlenül éppen a férfitől a rut-ságot a nőtől pedig az ostobaságot.

Az ebből az következik, hogy nem minden ilyen ellentétes párok szövetezése terem szerencsés gyümölcsöt.

Hát Ausztria és Magyarország is ilyen házasságot kötött egymással.

E frigyét megkötő papok azt hitték, hogy ezzel a szövetezéssel mindenik fél speciális érdekei nyerik el a leghathatósabb védelmet. S ez tán a szövetség létrejövetele pillanatában le-fő-tő is lett volna, — feltéve, hogy azt becsületes őszinteséggel kötötték és hajtják vala végre.

Midőn a szövetség megkötöttét: hazánk kereskedelme, ipara, és e kettőnek feltétele: — a hitel ügye oly gyenge lóban állott, hogy csakugyan plauzibilisnek, cél-szerűnek látszott hazánk gazdasági életét ebben az első periódusban főleg a földmívelésre, az agrikultúrára bázisolni.

Amde már a priori képtelenségnek kell nyilvánítanunk azt, hogy ez örökre irányadó szempont maradjon. — Hiszen a nemzetgazdaság és a történelem elemi tanításai közé tartozik az, hogy az u. n. ös-termelési ágak (földmívelés, halászat, vadászat stb.) művelése a nemzetgazdaság bölcsőkorát élő gyermek-nepek egy ed üli élet-forrása. A kik tehát Magyarországnak 1867-ben állandóan ezt az egyetlen termelési ágát, az agrikultúrát jelölték ki kizárólagos termelési forrással: — azok nem tettek egyebet, mint a menázséria tulajdonos, a ki kis állat kölykét, vagy az az apa, a ki kis gyermeket szűk ketrebe zárta.

A ki pedig már fejlődésnek indult, ma már félszázados fejlődésnek indult növényeket is ugyanazon vaskorlátok mögé rekeszt, — az Magyarországban Urbik Borbárát nevel.

Es csakugyan: a szövetség alap gondolatának hibás volta már annak első éveiben kitűnt, s a vele járó hátrányok általában két főirányban ismertettek fel.

Egyfelől abban, hogy a közös elvek szerinti fogyasztási adó kezelésénél az osztrák bennünk évek során át észrevétlen, de óriási, száz milliókra menő összegekig megkötött.

Ezt nem én mondom, hanem a magyar quota küldöttség kormányparti előadója is.

Nem csak abban van borzasztó kárunk, hogy az Ausztriában gyártott sör- és cukorért — a mit mi fogyasztunk el — Ausztria élvezi az adót, de mi fizetjük meg: hanem mi fizetjük 30 évig az osztrák cukor-gyárosoknak is a cukor-kiviteli jutalmat!

Másfelől — és ez a legfontosabb abban, hogy kitűnt, miszerint Magyarország Ausztriának iparát és kereskedelmét teljesen feláldozta a nélkül, hogy azon reménye teljesült volna bár, hogy Ausztriában nyers terményei fölőlegest megfelelő áron elhelyezhet.

Ellenkezőleg. — Tulnyomó tökébeli és gazdasági erejével még egyelőre a forgalmat az osztrák piacokra centralizálta: épp azért, mert nyers terményeink csakis Ausztria piacaira vannak utalva, míg onnan nincsenek kizárva más nyers-termelő államok, terményeink árát épp úgy diktálja, mint a hogy silány ipareikért értéküket meghaladó áron reánk kényszeríti.

A 67-iki kiegyezés megkötői elfelejtették, vagy tán szántszándékkal óvakodtak a szövetség értékét a többi vámi és kereskedelmi szerződésekkal egybevetni. De ma már ezen egybevetés és a szomorú tények alapján itéljük meg azt, s ebből kétségtele-nül kitűnik, hogy a vám szövetség óriási, nem is protectív (védő) de prohibítív (tiltó)

iparvámaival csak az osztrák ipart védi, ellenben minket nem csak az osztrák silány ipartermékek drága megfizetésére kényszerít, s nem csak annak concurentiájának egyoldalt ki, s így iparfejlesztésünket csirájában öli meg: de nyers terményeink fölőlegének is zsirjába fullaszt. Mert a prohibítív vámokra a nyugati államok azzal felelnek, hogy retortozis vámkat vetnek a mi nyers terményeinkre: — ez által azokat piacakról kizárják, — viszont Ausztria nem fogyasztja el nyers terményeink fölőlegét. Sőt meg magának a keleten újabb ipar-piacokat szerez: nekünk nyakunkba szabadjárta a balkán államok gabonáját és marháját, a szerb búzát, a román tengerit, disznót etc. és ráadásul a keleti marhavész.

Nehogy az utóbbi állításom elfogultsággal legyen gyanúsítható: — az önálló vámtérület ellenségeinek Matlekovits S.-nak egy munkájából idézem a következő adatokat:

Behoznak a közös vámtérületre búzát 1891-ben 1065, 1892-ben 1454, 1893-ban 2078, 1894-ben 1989, 1895-ben 1280, 1898. évben 3941 ezer m. mázsát.

Kivitel volt: 1586, 760, 771, 656, 688, 34.

Kukoricát behoztak: 517, 543, 749, 2240, 2128, 6652.

Kivittek: 829, 1073, 337, 110, 44, 30.

Igy néz ki az a híres előny, a mit az agrikultúra a közös vámtérület mellett Magyarországon élvez.

Igazam van-e hát abban, hogy a szövetség bennünket egy menázséria vasketrecébe zár?

V.

Ez az okoskodás oly tiszta és világos: azt a tapasztalati tények annyira igazolják, hogy ember legyen a ki azt a képtelenséget megérti, miért van az, hogy Magyarország ez idő szerinti intéző államférfiai, többsége és kormánya nap-nap után mindent elkövet ennek a szövetezési közönségnek a fenntartására, kész azért a nyílt törvényszegésre is (talán azért, hogy egyes esetekben, egyes szerződéseknél némi előnyük mézével kenhesse meg a keserű pohár szélét, melyet ki kell üríteniük.) Sőt egész sereg publicistáját küldi csatába, a kik a közös vámtérület mellett érveket unos-untig variálják.

Ezeket az érveket a következőkben csoportosítom, mindjárt rá a következő cáfolatokkal együtt.

1. Első és legfontosabb érvük a kormányparti mezőgazdákknak ma is az, a mi 35 esztendő előtt volt.

Ez pedig az, hogy a mi vámsorompók felállítására, vagyis az osztrák ipar megvédelmezése esetén elvesztjük nyers terményeink ez idő szerinti egyetlen piacát Ausztriát, mert világos, hogy az osztrák meg a mi nyers terményeinkre alkalmazná ugyanezen eljárát.

Hát erre mindenekelőtt ugy felelek, mint a paraszt, a ki szerint „a kutya nem eszi meg sem a hidegot, sem a meleget, sem a szelet, sem az esőt.”

Hát a kutya a gabonát sem eszi meg. Vagyis: a kenyér, a hus mindig kell az embernek, mert a nélkül nem lehet megélni. De a selyem ruha, a tyri lóden és a brünni (gyapjú) gyapjú szövét nélkül igen is meglehet élni.

Ausztriának mindig szüksége lesz annyi búzára, marhára, lisztre etc. mint a mennyit most eszik, s tekintve az osztrák falánkságot: jövőre még többre, mint most.

Nekünk azonban nem muszáj enni ergő: venni a brünni posztót.

Azután nem csak Ausztriából áll a világ. Németország, Schweiz, Belgium, Holland, Franciaország, Olaszország, Anglia, sőt igen sok más kontinenshez tartozó állam is bizonyos cikkeire pl. cukorra néz maga Amerika is beviteli államok Magyarországi terményei számára, a kikkel mind köthetők olyan keresk. szerződések, melyekben oly ipareikkelnek adott kedvezmény ellenében, melyek nekünk nem veszedelmes concurrenciánk, sőt szükségeseink: kellő kedvezményes bevittl biztosíthatunk búzáink, lisztünk, husunk, borunk, gyapjunk, gyümölcsünk, tojásunk, szóval nyers, vagy azokkal közvetlen összeköttetésben feldolgozott terményeink számára.

(Vége köv.)

A japán—orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, nov. 3.

A hulli katasztrófa kőnek bizonyult, amelyet egy bolond tengerenagy a kutba dobott s most 100 okos sem képes kihúzni. A békés hírek után az a távirat érkezett a késő éjjeli órákban, hogy a Vigóban állomásozó orosz flotta tengerre ment, az angol haditengerészetet mozgósították. A késő éjjeli órákban Bécsben pláne az a hír terjedt, hogy a hadüzenet megtörtént. Persze ez a hír nem bizonyult valósnak. De az bizonyos, hogy a helyzet ismét nagyon kiélekedett s mindenre el lehetünk készülni.

A harctéren még mindig farkasszemet néznek az ellenfelek, anélkül, hogy az egyik is támadni merne vagy akarna.

Port-Artur ostroma nagyon hevesen folyik, de hogy november harmadikán, a mikádó születésnapjára bevegység, aligha lesz valami.

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek.

Pétervár, nov. 1.

Port-Artur lövöldözése tegnap egész nap tartott, anélkül, hogy komolyabb következménye lett volna. A japánok egy pár lövést az ostromágyúkból is tettek. Éjjel erősebb volt a tűz. A szép holdvilágos éjjelt folytonos ágyudörgés zavarta. A tűz még ma reggel is tartott.

London, nov. 2.

Itteni mértékadó körök a helyzet kiértékelését látják abban az eljárásban, hogy Rosztesszvenszky Vigót elhagyta, de biznak abban, hogy Gibraltart, ahol most áll, nem szándékozik elhagyni, mert ez a vállalkozása súlyos következményekkel járhatna. A vigói tanácskozás különben majdaem holt pontra jutott, a jelen pillanatban egyáltalán nincs kilátás arra, hogy békés mederbe lehessen terelni.

London, nov. 2.

Tegnap este a földközi-tengeri hajórajt rendelkezési állományba helyezték.

Tokio, nov. 2.

A császári főhadiszállás több jelentést bocsátott ki a Port-Artur ellen augusztus, szeptember és október hónapokban történt hadműveleteket illetően. A mult hó 26-iki táviratok a következőket mondják: Délután 8 óra 30 perc óta lövök Sungsan, Erlung-sán, Kevkansan és egy ettől északra lévő erősséget ostromágyúkkal és hajóágyúkkal. 200 gránát talált. — A hajóágyúk, melyek Csungsan és Erlungsanra löttek, nagy eredményeket értek el. Erlungsan erősség mellvédébe rést lőttek és a fedezékek különböző részeit elpusztították. Épp így összelőtték a Csungsan erősség főfedezését; egy 15 centiméteres ágyút leszerelték; egy másikat megrongáltak és az Osztekvansantól északra lévő erősségben elpusztítottak egy ágyút. Délután 2 óráig fogva más ostromágyúk irányították tüzüket a déli polidiansani futóárk ellen, a melyek mind erősen megsérültek.

Délután 5 órakor jobb szárnyunk egy része megrohanta a csungsanai futóárkokat és közéjük egy csapata Erlungsan és Polidiansan felé fordult és elfoglalta az állásokat anélkül, hogy sokat vesztett volna. Ugyanebben az időben, a mikor ezeket a pontokat megszállták, szomszédágukban az ellenség sáncokat készített, melyeket összeköttetésbe hoztak a Sztajangpu, Mantausantól nyugatra lévő erősséggel, továbbá azzal, a mely az Aranydombon van és a tüzet ama pontokra fordították, hol a japánok támadásai haladást mutatnak.

Az ellenséges tűz azonban hiányos volt és nem sok kárt tett. Erlungsan lejtőjén felrobbant egy nagy akna, azonban emberek közül senkit sem ölt meg. Ugyanezen éjjel a célból lőttek ostrom és tengerészágyúink Erlungsan, Kevkansan keleti részét, Csungvansan és egy Kevkansantól északra lévő erősséget, hogy a javításokat megakadályozzák.

Az ellenséget, mely Csungvansantól és Erlungsanból ágyú és puskatűz védelme alatt különböző éjjeli támadásokat végzett, mindentűl visszaverték. 26-án folytatták Szungsan, Icsan, Ancusan, Pajusan, Erlungsan továbbá a hajógyár és a hadihajóknak ostromló és tengerészágyúkkal való lövését. Ostromunk eredményei, melyek különösen említést érdemelnek, a következők: Kevkansan erősségénél egy ágyútalpat egészen elpusztítottunk, továbbá Erlungsanál egy lévő padot semmisítettünk meg, ez erősség fedezését összelőttük, kis ágyukat elpusztítottunk.

Tokio, november 2.

A japánok erős rohamánál, melyet október 28-án intéztek Port-Artur ellen, a külvárosban két házat felgyújtottak és a belvárosban is tüzet okoztak. Elfoglaltak öt külön erősséget is.

Barcelona, nov. 2.

Az Orel nevű kórház-hajó ma reggel indul el, hogy a Tangerbe induló orosz hajókhöz csatlakozzék.

A hulli eset.

London, november 2.

Az angol lapok nagy elkeseredettséggel írnak a hulli eset elintézéséről. A „Morning Post” például azt írja, hogy ennél az afférnél lord Balfour inkább az orosz, mint az angol zászló becsületét tartotta szem előtt.

November 1-től új előfizetést nyitottunk az „UJSAG”-ra.
nov. 1-től decz. 1-ig 2 korona.
Nagyedre 6 korona.
Félévre 12 korona.
Kérjük azokat a t. c. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése lejárt, hogy az „UJSAG” megrendelését minél előbb megújítani szíveskedjenek.

UJDONSÁGOK.

Napiár.

November 3. Csütörtök.

Katholikus: Malachias. Protestáns: Pirmin.
A városi szaksztyalok együttes ülése délután 3 órakor.
Az országos orvossztyalok kolozsvári tagjainak összejövetele a New-York szálló külön termében.
Az Orsz. tanáregyesület kolozsvári körének első ülése, délután 5 órakor, a kereskedelmi akadémiában.

A Bethlen Gábor-kör közgyűlése délután 3 órakor.

A Szent-Imre egyesület ismerkedési estélye a Központi-szállóudobában.

Az Eke muzeum az örmény himzés kiállítással megtekinthető délelőtt. Belépő díj 1 korona
Országos Történelmi Ereklje Muzeum. (Torna-Vivodában.) Nyitva egész nap; belépés ingyenes.

Az Erdélyi Országos Muzeum érem- és régiségtára megtekinthető d. e. 9—11-ig.

Az általános növénytan intézet gyűjteménytára (Botanikus Muzeum) nyitva délelőtt 8—12-ig, délután 3—6-ig. Bemenet ingyenes.

Az Egyetemi Könyvtár nyitva délelőtt 9—11-ig, délután 3—7-ig.

Színházban előadásra kerül: »Miss Hobbs.« (Páros bérlet.)

Kolozsvármegye törvényhatósági bizottságának távbeszélő hálózata.

Kolozsvár, nov. 3.

A forgalomra nézve rendkívül fontos és Kolozsvármegye kereskedelmi életében nagyjelentőségű az az elhatározás, melylyel a kolozsvári postaigazgatóság Kolozsvármegyeben törvényhatósági távbeszélő hálózatot létesített. A hálózatban a vármegye járási székhelyein és pedig Bánffyújnyadon, Hidalmáson, Mezőörményesen, Mócson, Nagysármáson és Tekóban a posta- és távirdahivataloknál már be is rendeztettk az igazgatóság a távbeszélő központokat.

A központok székhelyén már is több előfizető van. Eddig az alábbi előfizetők léptek be a távbeszélő hálózatba: Bánffyújnyad a főszoigabíró, Kalotaszegi takarékpénztár, dr. Tábor Sándor ügyvéd, Kalotaszegi erdőipar részvénytársaság farakt, Deák és társai fakerek. társaság; Hidalmáson a főszoigabíró; Mezőörményesen a főszoigabíró és Velics Zoltán; Mócson a főszoigabíró és a takarékpénztár. Ezenkívül mindenik központban beszélni lehet telefonon a posta- és távirda hivatalnál berendezett nyilvános állomáson is.

Vuchetich Sándor posta és távirda igazgató az alábbi tudnivalókat közli az új törvényhatósági távbeszélő hálózatra vonatkozóan:

1. A kolozsvármegyei törvényhatósági központok és azokhoz csatlakozó előfizetők nem csak egymással, hanem a vármegye székhelyén kívül az évnegyedenként megjelenő névsorban felsorolt erdélyi, városi, környéki és törvényhatósági központokhoz csatlakozó összes előfizetőkkel és az egyes központok székhelyein lakó nem előfizetőkkel is beszélgethetnek.

2. A beszélgetési díj a helyi forgalomban 5 perccent 20 fillér, a vármegyeiben és a szomszédos vármegye határos járásában 5 perccent 60 fillér, kivéve Kolozsvárt, Gyalut és Szászfenest, mely központokkal a beszélgetési díj 5 perccent 1 korona. A szomszédos vármegyeiben (Maros-Torda, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos) 5 perccent szintén 1 korona, a szomszédos vármegyein túl fekvő helyekkel (Alsó-Fehér, Hunyad, Kiskütlől, Szeben és Udvarhely vármegyék, Beszterce, Dés, Marosvásárhely, Segesvár, Szászváros városok) a beszélgetési díj 3 perccent 2 korona.

3. a) Helyi forgalom alatt értendő, az egyes távbeszélő központokhoz csatlakozó előfizetők és nem előfizetők közt a nyilvános állomáson kezdett beszélgetések. b) A vármegye egyik, vagy másik járásából a szomszédos, vagy azon túl járás központjaihoz csatlakozó előfizetőkkel, továbbá Torda-Aranyos vármegye, maroslás és Maros-Torda vármegye régi, felsőjárásában bekapcsolt egyes központokhoz csatlakozó előfizetőkkel és azon viszonylatokban nem előfizetőkkel is folytatott beszélgetések vármegyei beszélgetéseknek tekintetnek. c) Szomszédos vármegyei díjazás alatt a szomszédos vármegyék nem határos járásába kapcsolt előfizetők. d) Szomszédos vármegyén túl díjazás alatt a szomszédos vármegyén túl fekvő vármegyékben és városokban berendezett távbeszélő központokhoz csatlakozó előfizetők és nem előfizetők közt létesített beszélgetések értendő.

4. A Kolozsvár városi és a Kolozsvár—gyalut, Torda—szentlászlói környéki hálózat mindazon előfizető, a kik ezen vármegye törvényhatósági hálózatába kapcsolt egyes központokhoz csatlakozó előfizetőkkel díjmentesen beszélgetni kívánnak — ezen óhajukat a Kolozsvár 1. sz. pt. hivatalnál, illetve a gyalut és tordaszentlászlói pt. hivataloknál írásbelleg jelentésként és a kijelentésben nyilatkozatassák ki azt, hogy a rendes előfizetési díjon kívül 24 korona kapcsolási díjat fizetni hajlandók, mely 24 kor. kapcsolási díj az érintett törvényhatósági hálózat összes előfizetőivel díjmentesen beszélgethetnek.

5. A kolozsvármegyei törvényhatósági távbeszélő hálózatban a nem előfizetők felhívása (ha a felhívandó fél előzetes megbeszélés: levél vagy távirat útján nem értesítették, hogy egy bizonyos időben jelentkezzenek) díjköteles szolgáltatás értesítés útján történik. A nem előfizető a szolgálati értesítés és beszélgetés jegyét maga írja meg és azt a nyilvános állomásnak átadja. A díjköteles szolgálati értesítés díja az egész vármegyében és a szomszédos vármegye határos járásában 30 fillér, a szomszédos vármegye nem határos járásában 50 fillér és a szomszédos vármegyén túl fekvő helyekre 1 korona. A jelzett vármegyei törvényhatósági távbeszélő hálózatba kapcsolt összes előfizetők folyó év utolsó évnegyedétől kezdve évnegyedenként az összeköttetésben levő városi törvényhatósági és környéki távbeszélő hálózatok névsorát díjmentesen fogják megkapni. — Végül a további tudnivalókra nézve tájékoztatást nyújtanak a most említett névsorban 87—92 oldalain foglalt „Tudnivalók.”

Uj járás Alsófehérvármegyében.

— Tövis nagyközség mozgalma. —

Nagyenyed, nov. 2.

Tövis nagyközség és vidéke minden tekintetben üdvös mozgalom: it indított, mely mozgalom jogos indokainál fogva bizony számíthat feltétlen és gyors sikerre.

A vasuti gőcpontnál s a vármegye leg-élénkebb forgalmu útjainál fekvő község, támogatva a közel fekvő s érdeklődő vidék községei által, azzal a kérelemmel fordult Alsófehérvármegye törvényhatósági közgyűlése elé, hogy Tövis székhelyül új közigazgatási járás alakíttassék.

A jogos kérelmet magába foglaló s tekintélyes egyének száza által aláírt részletes memorandum több, mint 80 tagból álló küldetés br. Wesselényi Ferenc dr. obrátsai nagybirtokos vezetés alatt október hó 9-én nyújtotta át Zeyk Dániel főispánnak és Szász József alispánnak s a memorandum egy példányban a belügyminiszterhez is felterjesztetett. Az aláírók között van gróf Majláth Gusztáv Károly gyulafehérvári püspök, br. Kemény Árpád alsóvárdi, lovag Vinczei Miksa diódi bírtokos stb. ugy a főispán, mit az alispán elismerte a kérés jogosultságát, megvalósítását azonban a vármegyei járási székhelyeinek általános rendezésekor helyezték kiáltásba.

A memorandum indokai azonban sürgős intézkedést követelnek, ad graecas calendas az ügy nem halasztható. Nem már azért sem, mert a kérés gyakorlati megoldása igen egyszerű s hasonló új járástok állítottak fel, illetőleg szaktitattak ki a meglévő járársokból legközelebb Szeben és Bereg megyében is.

Az új járás alakításának szükségét a nagyenyedi járás aránytalan kiterjedéséé indokolja. Képtelenség a legnagyobb erőmegfeszítés mellett is a nagy és elszórt területen fekvő járást intenzív közigazgatási adminisztráció alatt tartani rendőri, köz vagy állategészségügyi stb. irányban. Ennek városi következménye gyakran érezhető a legelőkiseresetesebb, legközelebbi vezetés mellett is.

Az újonnan alakítandó járás székhelye mindenesetre Tövis nagyközség lenne a memorandum szerint is. Erre már jogokat szerzett. 1884. évig a nagyenyedi járás székhelye Tövis s azóta lett csak Nagyenyedre téve a főszoigabíró székhelye. Tövis azóta ugy népszerű, mint forgalom tekintetében nagyot emelkedett. Kedvező vagyoni helyzetben van, háztartását példázó nélkül vezeti. Rendes heti piaca van és három országos vásárt tart, jelölül annak, hogy kedvező konjunktuáit országszerte elismerik. Földrajzi fekvésénél fogva a vármegyében gazdasági, ipari, kereskedelmi és népmozgalmi gőcpont. Könnyen közelíthető meg a vármegye legmagasabban fekvő hegyi községéből is.

Mindezen körülmények Tövis mellett szólnak s e tekintetben nem is versenyez s nem is versenyezhet vele más község.

A járás alakítására nézve a memorandum két alternatívát vet fel. Vagy csupán a nagyenyedi járás osztassék ketté, vagy a nagyenyedi járás egészítessék ki a balázsfalvi és magyarigényi járás Tövis felől fekvő községeivel. Mindkét alternatíva s az azzal járó községi beosztás előnye statisztikai adatokkal vannak támogatva.

Bármely átalakítással közelebb kerülne a járási székhely a havasi községek s a völgyben fekvő községek nagyrésze s a nagyenyedi járás aránytalanságának megszüntelése szorosabb közigazgatási adminisztráció alá kerülne ugy a nagyenyedi, mint az alakítandó tövisi járás.

Ezenkívül a nagyenyedi, magyarigényi és balázsfalvi járások is kedvezőbb kialakulást nyernének, mivel a járás központjától távol eső községek elszakításával megszűnne mai tagoltságuk.

Kérelmezők a közjó érdekében a szükséghez képest anyagi hozzájárulást is helyeznek kiáltásba.

Az esetleges átköltözködés és elhelyezés terheit a mennyiben fedezetet szabályrendeletben meghatározott módon nem nyernének, magukra vállalják.

Tövis és vidékének kérése, melyet a birtokos osztály színe-jára pártfogol az itt kivonatban vázoltakból kitetszőleg is jogos és alapos.

Rendíthetetlen bizalommal tekinthetnek az ügy buzgó harcosai Alsófehérvármegye decemberi törvényhatósági közgyűlése elé, melyben a kérdés legnagyobb valószínűség szerint tárgyalás alá kerül.

Évtizedes bajok várnak sürgős orvoslást, „majd rá érünk arra még” biztatgatással nem lehet az ilyen kérdéseket a poros akták közé vetni

Egy kis érdeklődést az ilyen fontos ügyek tárgyalásánál a legkisebbből a legnagyobbig mindenkitől el lehet várni. Alsófehérvármegyében most kezd nagy lassan feltámadni egy kis érdeklődés a közigyűgyek iránt, nem szabad az első próbálkozásokat északsarki hidegséggel fogadni.

Reméljük a tövisiek nemes törekvését rövid időn belül megérdemelt siker fogja koronázni.

A fejedelem kabátja.

Kolozsvár, nov. 3.

Barcsay Domokos, a fejedelem megunt a politikát és a folyosói életet ott bent Budapestben, lejtött hát hozzánk, hazra: Kolozsvárra egy kis jól erdélyi levegőt szívn.

A fejedelemnek kincses városunkban is sok jó barátja és tisztelője van. A barátait szereti, de a tisztelőitől fél és menekül előlük, a hol csak teheti.

A napokban egyedül volt szobájában s az ablakhoz ült cigarettázott és nézte az utcán sétálgató nőket, a sietős utú üzletembereket s a feszengő fiatal urakat.

Egyszer csak csendes, szerény kopogás zavarta meg. Olyan szerényen kopogott valaki az ajtón, hogy a fejedelem mindjárt tisztában volt a látogatóval. Így nem a bizalmas jóbarát kopog, kit mindig szívesen, magyaros vendégszeretettel vár és fogad a fejedelem, hanem a „tisztelő”, kitől fél és ki elől szeret elmenekülni, hacsak teheti.

A fejedelem gyorsan felugrott az ablak mellé tett puha karosszékből s kereste az utat, melyen át elmenekülhessen.

A szobából egy ajtó egyenesen a szobába vezetett. A fejedelem gyors léptekkel sietett az ajtó felé. Mikor kinyitotta a nehéz íveges ajtót, hideg, éles őszi levegő

csapott feléje. Az utcán téli kabátosan, jól beburkolózva jártak-keltek az emberek. A fejedelem kabátja az előszobában volt. És a „tisztelő” is az előszobában várta a barátságos „tessék”-et. Tehát választania kellett a két rossz között. Vagy kabát nélkül megy ki, vagy találokni kénytelen a „tisztelő”-vel.

És a fejedelem inkább kabát nélkül lépett ki a ködös, hideg utcára, mint megadja magát sorsának s bebocsássa a „tisztelő”-t.

Alig haladt egy pár lépésnyire, prémes télikabátokba burkolódzott uri társaságba ütközött bele.

— Hová futsz fejedelem, szólottak rá, te ugyan nem igen veszel tudomást a hideg őszi.

— Hol hagyta dr. fejedelem, fejedelmi palástodat, bárnybőrös téli kabátodat? — évődtek vele.

— Szegény embernek nem telik téli kabát, préme, bárnybőrre, — mondta szomorúan a fejedelem.

— No, ha nem telik, vesznék mi egy téli kabátot neked. Csak nem engedhetjük, hogy egy fejedelem fázódjék és talán meg is fagyjon, mivel nem telik a civilistából téli kabát.

A szót tett követte s a társaság be is vonult egy készruha kereskedésbe, télikabátvásárlás céljából.

A kereskedő a legszebb kabátokat vette elő. Egy jól béli kabát meg is nyerte a fejedelem tetszését.

— Ez már jó, ezt vegyétek meg.

A kabátban kerekén száz forint volt az ára. Ebből az összegből pedig nem engedett a kereskedő. De a vásárlók se akadtak. 50 koronát Béldi Ákos gróf fizetett a kabát árába, gróf Teleky László szintén 50 koronával járult hozzá a fejedelem kabátjához. A hiányzó pénzt a társaság többi tagjai adták össze. Mikor a kereskedő összeszámolta a pénzt, konstátálta, hogy még 10 korona hiányzik.

— No ezt én fizetem meg, jelentette ki a fejedelem és ki is fizette gavallóosan a 10 koronát a 200 koronás kabátjéért. És a tegnap esti vonattal az új közöltségen vásárolt kabátban utazott fel a fejedelem Budapestre.

— (A jövő évi költségvetés a szaksztyalok előtt.) A városi törvényhatósági szaksztyalok tegnap fogtak hozzá Kolozsvár szabad kir. város házi pénztára jövő évi költségvetése tárgyalásához. Az ülésen Szavcsina Géza polgármester elnököl. Jelen voltak: tisztviselők: Fekete Nagy Béla, Salamon Antal és dr. Nemes Ferenc tanácsosok, dr. Eszterházy László főjegyző, Tarnai Mór, Föder Ottó, Pethő József aljegyző, Póczy Mihály főmérnök, Lakatos Ferenc főszámvérvő, Tömörvári Mihály főpénztáros. A törvh. biz. tagjai közül: dr. Kecskeméthy István, Tanács József, dr. Papp József, Kanitz Jenő, Nagy János, Pisztory Mór, Tutek Sándor, Merza Gyula, dr. Menyhárt Gáspár, dr. Deák Albert, Tokaji László, Betegh Bálint, Böhm Mihály.

A költségvetés tárgyalását a javadalmi és közigazgatási bevételek tételeinél kezdték. Először Kanitz Jenő szólalt fel s előre bocsátta, hogy a lapok híradásaiból arról értesült, hogy a villamos mű költségeinek fedezésére már tárgyalásokat kezdett a tanács a bankokkal, fölveti az eszmét, hogy egy nagyobb: pár millió kölcsönt vegyen fel a város ezuttal. E kölcsön által konvertálhatók lennének az apróbb adósságok és nem kellene mindgyere újabb és újabb kölcsönökhöz fordulni. Fekete Nagy Béla tanácsos kijelenti Kanitz szavaira, hogy az általa felvetett eszme a költségvetés tárgyalása rendén az erre vonatkozó kiadási tételeknél tárgyalandó. Ezzel reáérték a költségvetés tárgyalására. A tárgyalás rendén csaknem valamennyi jelenvolt felszólt. Két tételt fel is emelték a szaksztyalok és pedig a Széchenyi-téri nagy malom után járó haszonbérjövödelmet 14.315 koronáról 16.429 koronára és a gyámpénztári tartalékalap 4 százalékos kamatjövödelméből a szegényutókeg ellátására befolyó jövödelmet 3427 koronáról 6667 koronára. Így mintegy 5200 koronával emelték a bevételeket. Ez alig jelent töböt egynek százaléknyi pótlódás csökkenésénél. Remélhetőleg a mai napon a kiadások tárgyalásánál még egy pár ezer koronát törölhetnek, ugy, hogy a pótlódó 1 százalékkal kevesebb lesz, mint előirányoztatott. A város bevételei a szaksztyalok megállapítása szerint az 1905-ik évben 2.048.469 korona és 28 fillér. — A szaksztyalok ülése ma délután 3 órakor kezdődik.

— (A villamos mű építése.) Rupic György műszaki tanácsos Kolozsvárra érkezett, hogy a hideg-szamosi vízvezető csatorna kiviteli munkájának részletes tervezetét elkészítse. Ez a munka körülbelül 14 napig tart, mely után teljes erővel hozzáfognak a villamos mű megépítéséhez.

— (A Bethlen Gábor Kör közgyűlése.) A „Bethlen Gábor Kör” elnöksége a kör tagjait és azokat, kik még tagok kívánnak lenni, felhívja, hogy a ma délután 6 órakor az ev. ref. theologiai fakultáción tartandó alakuló közgyűlésen megjelenni szíveskedjenek.

— (Orvosi összejövetel.) Az orsz. orvossztyalok ma este 8 órakor a New-York szálloda külön szobájában társas összejövetelt rendez, melyre a t. kártársakat tisztelettel meghívja az elnökség.

— (Vonatkiállítás a kolozsvári vonalon.) Tegnap éjjel vonatkiállítás történt a kolozsvári vonalon. A Budapestről Kolozsvár felé robogó vonat Újászád állomásán kiskitlott. Emberéletben nem esett kár, de 7 kocsi annyira összerongálódott, hogy nem tudják tovább használni. A vonatkiállítás forgalmi zavart is idézett elő, melyben külön vonatok beállításával segítettek. Így is két óra késéssel érkezett be az

502. számú vonat Kolozsvárra. A kiskitlott vonatot hajnalig a pályára emelték.

— (Állami tisztviselők mozgalma.) Az állami tisztviselők fizetésrendezése ügyében a budapesti tisztviselők tudvalevőleg újabb mozgalmat indítottak s az összes tisztviselőket országos értekezletre hívták egybe. Az értekezlet tárgysorozata felett leendő tanácskozás tekintetéből ma délután Tordán értekezletet fognak tartani, melyen a Tordán állomásozó összes állami tisztviselők részt fognak venni.

— (Jegyzői gyűlése.) A magyar-láposi járás jegyzői egylete — mint tudósítók írja — október hó 30-án délelőtt 10 órakor tartotta rendes félévi közgyűlést Márk Mór rohi közjegyzőnél. Rendes tagok közül a gyűlésen megjelentek: Bárdi József főszoigabíró, Bulbuk Tivadar, Birle István, Bodor Sándor, Petrován János, Kozma M., Dávidovits Viktor, Róth S., Bene László, Sántir Elek, Székely Sándor közjegyzők és Szabó Andor Sándor községi jegyző, kültagok közül László József, Jánosgyerő, Csizér Mihály, Miklós Farkas és R. Nagy Jenő. Tárgysorozat legérdekesebb részét R. Nagy Jenő és Bene László felolvasása képezte. A tisztújítás rendén elnöknek Szabó Andor Sándor választott meg. A gyűlés R. Nagy Jenőnek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a „tanulmányos felolvasásért. Új tagoknak felvették dr. Bogdán Elek, Gáspár Lajos albirák és ifj. Bárdi Károly közjegyzőket. Gyűlés után Márk Mór vendégszerző házánál a késő éjjeli órákig a legkellemesebb hangulatban maradtak együtt a közgyűlésre megjelent egyleti tagok. Pohárköszöntőkben sem volt hiány Szabó Andor S. a királyra, Bene László a magyar-láposi járás főszoigabírájára és szolgabíráira, Csizér Mihály a házizagadára, R. Nagy Jenő a házilasszonyra s Dávidovits Viktor a jelenlevő kültagokra.

— (Husz éves találkozó.) A napokban tartottak husz éves találkozót a kolozsvári unitárius kollegium 1885-ben végzett növendékei. Husz év előtt 46 diákja volt az osztálynak. A negyvenhatból tizenkettő jött el a találkozásra. Nyolcan meghaltak, a többi kimentette távolmaradását. Az összejött iskolatársak a következők: dr. Gámán Béla orvos (Kolozsvár), dr. Szentgyörgyi Jenő orvos (Kolozsvár), Gvidó Béla esperes (D.-Szt.-Márton), Dárkó Gábor főerdész (Bereczk), Gotthárd József főerdész (Horgospatak), Péterffy Ignác (Nagy-Ajta), Antonyá János hivatalnok (Torda), Halász Vilmos vasuti hiv. (Kolozsvár), dr. Ferenczy Géza ügyvéd (N.-Ajta), Deák Gergely községi jegyző (Sóvár), Fekete Gyula tb. főszoigabíró (Kolozsvár).

— (Kézfogó.) Jarmay Béla, a magyar államvasutak kolozsvári üzemvezetője és neje, szül. Lukács Ilonának leányát: Edith kisasszonyt eljegyezte Zsigmond Desző mérnök Budapestről.

— (Phleps főügyész halála.) Phleps Ferenc pécsi főügyész a mult éjjel állomáshelyén meghalt. A derék, ambiciózus férfiú betegségeiről csak tegnapi lapunkban adtunk hírt s már végezt is vele a gyilkos kór. — Phleps alig egy hónappal ezelőtt tartotta összejövét. Mezőkapuson Sándor Ágnessel, Sándor János belügyi államtitkár hugával. Az új pár a magyar tengerpart enyhé, kies vidékén tett rövid nászutát. Csak a napokban tértek vissza Pécsre, hol influenza, majd heves tüdőgyulladás támadta meg az élet-erős embert és pár nap alatt meghalt. Temetése ma délelőtt lesz Pécsen. A holttestet Erdélybe hozzák és itt a Sándorcsai mezőkapusi sirbolytában helyezik örök nyugalomra.

— (A rendőrség és az őszi vásár.) Rég nem akadt annyi zsebtolvaj és csibész a kolozsvári rendőrség horgára, mint tegnap az őszi vásár alkalmával. Hatvankét csavargót és vásári tolvajt fogtak el a rendőrség emberei. Az elfogottak között természetesen egytől-egyig ott vannak a kolozsvári ismert tolvajok. Hangli Fülöp Györgynét a leghíresebb tolvajasszonyt is letartóztatta a rendőrség, mikor Tyiorán Istvánné dohánnyári munkásnő zsebből 36 koronát tartalmazó pénztárcáját kilopta. Korodi Ernő és Bernáth Ernő a két reményteljes tolvajcsmete, kik nemrég törtek be a Globusba, szintén újból horogra kerültek.

— (Anyakönyvi statisztika.) A kolozsvári állami anyakönyvi hivatalnál az elmúlt október hónapban 131 születés, 102 halálozás és 59 házasságot jegyeztek be. Az előző hónapban 159 születés, 104 halálozás és 38 házasság volt. Az utolsó két hónapban tehát 84 lélekkel szaporodott Kolozsvár lakossága születés útján.

— (Rendelet a tüzrend biztosítása érdekében.) A tüzrend biztosítása érdekében a főkapitány mai napon az összes kéménysepr

ügyelő, dr. Göcz József és Földes Géza igazgatók résztvettek, elhatározták, hogy a Szózat szerkesztését alkalmasabb időre halasztják, az újonnan betervezett népoktatási törvényjavaslata vonatkozó észrevételeit és óhajait az azonban már most memorandumban foglalják, kinyomtatják és hűtlen küldetés útján beadják a képviselőháznak. A memorandumot azonkívül megkapják az összes képviselők, egyetemen az érdeklődők. Az igazgatótanács elhatározta, hogy a VI. egyetemes tanácsülés anyagát összegyűjti és kiadja. A napló szerkesztésével Hájós Mihály és Szabó-Bugát László egyesületi titkárokat bízták meg.

— **(Rendeltetés és cselédhelyező intézetekben.)** A cselédhelyező intézetekben Csoma alkaptány a tegnapi nap beható vizsgálatot tartott a többrendbeli szabálytalanságot állapított meg. Így a jelentkezők az üzleti könyv nem vezetnek be rendesen; a közvetítési díjazásból egyes helyeken kifüggesztve nincs; a közvetítési díjak bevezetése hiányos. A főkapitány a szabálytalanságok megszüntetése végett szigorú rendeletet adott ki s a cselédszerzők gyakori s tartós ellenőrzését rendelte el.

— **(Tanárok gyűlése.)** Az Országos Középiskolai Tanáregylet kolozsári körének első ülése ma csütörtökön délután 5 órakor lesz a kereskedelmi akadémiában. A gyűlés tárgyai a következők: Jegyzőkönyv hitelesítés. A titkár jelentése a) az eperjesi kör átirata a nem állami tanárok fizetés-rendezése ügyében, b) folyó ügyek. Szavazás az egyesület egyik alelnökére és a Közlöny szerkesztőjére. Indítványok.

— **(Szent Antal felolvasó est.)** A legközelebbi Szent Antal felolvasó est nem mint közölte volt pénteken, hanem szombaton, folyó hó 5-én este 6 órakor fog megtartani — a rom. kath. főgimnázium dísztermében. Felolvasni fog Schwarzel Adél, a főfőúr. kath. leányiskola igazgatója. „Kereszt és szentkép” erdős és ormokos” címen, Poszler Ilona és Katona Endre tanárjelölt egy-egy költeményt fognak elszavalni, a Mária énekek pedig négy énekeszettel működik közre a műsor.

— **(Táncmulatság Dénen.)** A dési jótékonycegnő négyzet „Erzsébet” leányársvaháza javára ma este a vármegyeháza dísztermében tombolával egybekötött zártkörű táncestélyt rendez.

— **(Csalás káposztával.)** Krämer Ignácot már ismeri a kolozsvári rendőrség, kisebb nagyobb családi kísérletei révén. Krämer most egy látszik Brassóba tette át működésének színterét, a hol a jeles férfi Gíngold N. halkekeskedő választotta ki áldozatának. Ugyanis Krämer egy olyan vagyon káposztát adott el a bertalanai állomás Gíngoldnak, a mely a Marosi Györgyné tulajdonát képezte és a midőn Gíngold a szállásra nézve intézkedni akart, a MÁV állomáson az a meglepetés érte, hogy a káposztáját Krämer I. egy harmadik személy nevére elszállította. Erre a becsapott halkekeskedő jelentést tett a rendőrségnek, a honnan Reinisch J. rendőrbiztos azonnal megjelent a pályaudvaron, a hol a család körzését elrendelve, a káposztát zár alá helyezte. A család, a kit ez ideig nem sikerült elfogni, dr. Feiler Ignác ügyvédi irodájában is tett egy hasonló irányú kísérletet, a hol azonban — felsült.

— **(Az őszi vásár árai.)** Már véget ért Kolozsvár az őszi országos vásár. A kínálat általában nagy volt és nem állott arányban a kereslettel. A veteménytermények elég jól keltek. Az állatvásáron a vágó marha és a jármás ökrök volt keresett. Az őszi vásár árai ezek voltak:

Gabona 50 kilonként: buza 8.90—9.80 K., rozs 7.30—7.70 K., tengeri 8.20—8.60 K., zab 5.90—6.30 K., takarmányrépa 7.70—7.80 K., jobb 7.90—8.10 korona.

Liszt: buzadara 34.40 K., 0 sz. 33.80 K., 1-es 32.80 K., 2-es 32.20 K., 3-as 31.80 K., 4-es 31.40 K., 5-ös 30.80 K., 6-os 29.80 K., 7-es 27.40 K., 7-es feles 23.40 K., 8-as 15.40 K., rozs 26 K., malé 21.20 K., szitáltlan 23.60 K., derec 13.20 K., korpa 12.40 korona.

Húsok kilóval: marhahús 80 fill., 1.04 K., sertés 1.28—1.69 K., borjú 72 f., 1.20 K., hárj 1.60—1.68 K., zsir 1.70—1.78 K., zsirnak való szalonna 1.50—1.60 K., enni való szalonna 1.60 K., csészárhús 2 K., nyers sonka 2 K., főzve 5.20 K., szalámi 4 K., füstös oldal 2 K., nyers kolbász 1.20 K., füstös 1.28 K.

Állatvásár. Felhajtott 5974 drb. szarvasmarha, 632 drb. ló. Eladott 1593 drb. szarvasmarha, 173 drb. ló.

Szarvasmarha páronként: fehér ökr 340—630 K., bivali ökr 300—540 K., 2—3 éves fehér tulok 280—390 K., bivali-tulok 340—365 K., 2—3 éves fehér üsző 136—152 K., bivali-üsző 124 K. Darabonként: fejős fehér tehén 130—210 K., fejős bivali tehén 150—160 K., fehér meddő 120—156 K., meddő bivali 112—180 K., egy éves fehér borjú 72—90 K., bivali 24—40 K., szopós fehér 30—32 K., bivali 40—46 K., bika 200—250 K.

Ló: uri hámos párja 400—700 K., paraszt ló 160—280 K., uri hátsó párja 500—1000 K., paraszt ló 50—140 korona.

Sertés, vásáron kívül, élőhelyben kilóval: hizott 1 K., félhizott 90—92 fill., sonkának való 72—78 fillér.

Majorság párja: csirke 1.20—1.80 K., tyúk 2—2.40 K., kővér ruca 4—5.20 K., sovány 3 K., káppan 3 K., pulyka 4—6 K., sovány liba 4.50—5 K., kővér 8—12 K. tojás 3 drb. 20 fill., 5 drb. 40 fill.

Takarmány: Egy szekér szén 40—60 K., szalma 20—28 K., zsúp párja 20—30 fill.

Tízifa egy piaci szekérrel 5—12 K., 4 km. 20—29 K., fölapiatva 25 korona.

Vetemény: Káposzta 100 f 16—20 K., 20 lit. murek 1.20 K., petrezselen 2 K., 100 f zeller 6 korona.

— **(A postaéskészrabló multjából.)** A budapesti főpostai éskészrabló főtettesének, Popp Ferencnek multjából érdekes részleteket tudunk meg. Popp Ferenc

Erdélyben kezdette meg pályafutását. Előkelő szerepet vitt Erzsébetváros közelében, hol mint városi főjegyző működött. Bűnös hajlamai azonban már akkor rossz utra vezették, bár szép és kecsesítő jövő állott előtte. Popp ugyanis 1892-ben lopásra vettmedett. Egy barátja, egy törvényszéki jegyző, reábizta a lakását. Popp rutul vizsgálta a bizalommal. Feltörte a barátja szekrényeit és kieszde azokból az ékszereket és más értékes tárgyakat, elvitte Brassóba s ott eladta. Hivatáshoz tartozott a községi bíráskodás is. Mint községi bíró, lenyalta a felek beadványairól a bélyegeket s azokat értékesítette. Egy a lopásra, mint a hivatalban elkövetett visszaéléseire rájöttek. Állásától felmentették és elbocsátották, a betörései és lopásai pedig két évi fegyházra ítélt. A büntetés kitöltése után ment fel Budapestre. Eleinte, úgy látszik, a javulás útján járt. Komoly munkához fogott: ügyvédjelöltnek jegyeztette be magát s egy jó hírű ügyvéd irodájában dolgozott. Hogy multját takarhassa, nevét magyarosan Pappnak írta Popp helyett.

— **(A felgyújtott irattár.)** A budapesti büntetőtörvényszéken ma már valamennyire rendbe hozták az irattárt, amelyet Bagoczky József díjnok felgyújtott, hogy Németh Antal bűnpörének iratai eltűnjének. Konstatálták, hogy nagyobb kár nem történt. Körülbéli 200 aktacsomó sérült meg erősen, de egyik sem vált hasznavehetetlenné. A vizsgálatot természetesen tovább folytatják a letartóztatott ember ellen.

— **(Véres verekedés.)** Dicsőszentmártonból írják, hogy ott a központi szálló étterme október hó 31-én éjjeli véres verekedésnek volt színhelye. Ugyanis az étteremben egy csendesen mulatozó társaságban ült Dosztai Kálmán nyomdász, ez előtt 2 évvel alapított „Erzsébet”-nyomdának mindeki által becsült tulajdonosa, midőn robajjal a társaság közbe berontott Hirsch Mór nyomdász-szaklarsa s minden előzetes szóváltás nélkül, egy kezébe egy székelt felkapva, azzal Dosztait agyba-főbe ütlegelte. A vendéglős és a vendégek gyorsan közbe léptek s lefogták Hirsch Mór, mielőtt még komolyabb baj származhatott volna. Így is súlyos sérüléseket szenvedett a megáldott nyomdatulajdonos, úgy hogy jó ideig az ágyat lesz kénytelen őrizni. Az esetnek a bíróság előtt folytatása lesz.

— **(A meggyilkolt trencsényi vasúti tisztviselő.)** Trencsénből írják, hogy a Wlassics Arnold kassa-oderbergi tisztviselő brutális meggyilkolása ügyében megindított vizsgálat következtében 19 kisdunai lakos került vád alá és a bűntény most a trencsényi kir. ügyészséghez tetetett át indítványtétel végett.

— **(Végrehajtás akadályokkal.)** Az idei rossz termés különösen mélyen sújtotta F. M. földesurat, kinek birtoka túl volt amúgy is terhelve és a végrehajtások napirenden voltak nála. A végrehajtó, ki a szomszéd városból jött mindig a tanyára, nagy előzenyiséget tanúsított mindenkor a földbirtokossal szemben, úgy hogy mindig egyedül végezte feladatát és se becsis, se fiskális nem kísérte utjára. Azért meglepte, midőn egy pár héttel ezelőtt a régi kuria kapuit éppen a szeme előtt zárták be és az uraság kocsiára a rácson át megmagyarázta, hogy a végrehajtót kísérettel együtt nem engedi át a nagyságos ur a kapun. Hiába magyarázta a végrehajtó, hogy az a két ur, ki vele jött, előtte teljesen ismeretlen s csak a véletlen alkalmatosságot használva ki, hozta őket az ő kocsián az urasághoz, a kocsi nem nyitott kaput, mert kérdése, hogy mit keres akkor itt az a két ur is, azt a választ adták, hogy ők csakis az urasággal határozott intézkedni a jövetelük célját. Majd a végrehajtó az idegenektől bocsánatot kérve, egyedül ment be a földesurhoz és felvilágosította a ház urát a künn várakozó két ur kínos helyzetéről. A házigazda ezek után egy külön szobában fogadta a két látogatót. Ezek megkérték, hogy most már tekintettel arra, hogy végrehajtó van a házánál, zárna be ezen lakosztályhoz vezető ajtókat, mert előbb nem mondják el jövetelük célját. A látogatók rejtélyes magyarázata nagyon izgatottá tette a földes urat. Az izgalom azonban a szóval ki nem fejezhető öröm hatása alatt csak fokozódott, midőn megtudta, hogy ezek a vendégek Török A. és Társa budapesti bankházából jöttek, hogy kifizessék neki az előző napon nyert legnagyobb 400.000 koronás nyereményt. A végrehajtó segítség-mélyzetének tartott vendégek — most már a szerencse köveit, árverési jegyzőkönyv helyett hálalevelet vittek a Török bankháznak.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, csütörtökön, nov. 3-án:
Miss Hobbs

Vígjáték 4 felvonásban.

Kezdet 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, pénteken november hó 4-én:

Miss Hobbs.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: Először: Miss Hobbs (b. 32. sz.)
Péntek: Miss Hobbs (b. 33. sz.)
Szombat: Miss Hobbs (b. 34. sz.)
Vasárnap d. u.: A vén bakancsos és fia a husár
Vasárnap este: A tavasz (b. 35. sz.)

* **Miss Hobbs.** Jeromenak, az angolok kedvelt színmű írójának vigjátéka „Miss Hobbs” a színházi-hét újdonsága, mely ma kerül bemutatásra. A mai bemutatódó előadás főpróbáját tegnap délelőtt tartották meg s ebből következtetve a „Miss Hobbs” a mi színpadunkon is sikerre számíthat. A darab hálásan megírt főszerepét Horváth Paula, Kassai, Mészáros, Gál Janka, Bérci, Hegedűs Szerafin, Váradiné és Dezséri játsszák.

* **Vasárnap délután** népszínmű előadás lesz. A vén bakancsos és fia a husár — Szigeti népszínműve kerül színre.

* **A jövőhéten** a kitűzött premierre mellett egy érdekes fölelevenítés is lesz. Kampis János nagyszerű társadalmi drámája, a — Radnóthy né — bemutatása mellett, új betanulással hozzák színre Balázs Sándor „Az égből” című rég pihentetett kiűnt vigjátékát. Radnóthy né e hó 8-án kerül bemutatásra a címszerűen Tólvölgyi Margittal. „Az égből” e hó 7-én kerül színre és főszerepét Palotai Piroksa, Mészáros és Dezséri fogják játszani.

Táviratok

A politikai helyzet.

Budapest, nov. 2.

Nem bizonyos, hogy Tisza István pénteken tényleg megindokolja indítványát.

A szabadelpártpárt helyiségeiben ma nagyon kevesen voltak jelen. Beavottak beszélnek, hogy a holnapi értekezleten meglepő dolgok fognak történni.

Ellenzéki körökben híre jár, hogy ez a meglepetés tulajdonképpen abból fog állani, hogy Tisza egyáltalában nem tüzeti ki tárgyalásra az indítványát és a házszabályrevízió teljesen lekerül a napirendről. A függetlenségi párt helyiségeit ma számosan keresték fel a fővárosba érkezett párttagok közül. A pénteki ülésen különben jelen lesz az egész párt.

Miniszterek utazása.

Bécs, nov. 2.

Tisza István és Lukács László ma visszautaztak Budapestre.

Hieronimi Károly és Berzeviczy Albert Bécsben maradtak, hogy a konzuli akadémia holnapi zárkölleteli ünnepénél a magyar kormányt képviseljek.

Elégtétel az öreg levélhordónak.

Budapest, nov. 2.

Kapatics Mihály levélhordót, — akitől az ékszerket ellopták — visszahelyezték állásába, mivel szabálytalanságot nem követett el.

Az angol—orosz konfliktus.

Budapest, nov. 2.

Londonból jelentik: Az angol-orosz konfliktus ügye a béke jegybe jutott. Az oroszok megadták a teljes elégtételt, úgy, hogy a flotta Vigoból elindulhatott, míg a visszamaradt négy viték tiszt Pétervárra utazott.

A gibraltári flotta alarmirozása csupán próba volt, amely teljesen sikerült.

Pétervárról jelentik: A cár kiadta a parancsot, hogy a semleges bologói hajókat ne bántsák.

A japán—orosz háború.

— Legújabb hírek. —

Budapest, nov. 2.

Londonból jelentik: Port-Artur elestét holnapra, a Mikádó születésnapjára várják.

A várat 29-ike óta folyton ágyuzták a japánok. Egyik erődnél 2000 orosz kitört, de óriási veszteségekkel vonultak vissza.

Londonból jelentik: Az utolsó erődnél folyik az élet-halál harc, mert a japánok minden oldalán a legszűkebb körre szorították a védőket.

Mukdenből jelentik: O yama három gyalogos dandárt indított Port-Arturhoz.

Pétervárról jelentik: Stüsszel tábornok utolsó jelentésében tudatja a cárral, hogy a védő-sereg immár ijedszöben csekély és kapitulációjuk órák kérdése.

Közös tanácskozások.

Budapest, nov. 2.

Goluehovszky külügyminiszter elnöklése mellett tanácskoztak ma a német—osztrák-magyar kereske-

delmi szerződés tárgyaiban, melyen részt vettek: a két miniszterelnök, a földmívelésügyi és kereskedelmi miniszterek. A tanácskozásokat délután 4 órakor befejezték és a további teendő most már a szakelődökre hárul.

Egy nagy cég bukása.

Bécs, nov. 2.

A Kurz Lipót és fia rövidáru cég egy millió korona passzívával beszüntette a fizetéseit.

A pápa politizál.

Budapest, nov. 1.

Rómából jelentik: Politikai körökben érdeklődéssel várják az ideai konzisztórium ülését, melyen a pápa hír szerint meg fogja támadni Franciaországot a kongregációk megrendszabályozásáért.

Elfogott rablóbanda.

Zenta, nov. 2.

Az itteni rendőrség egy kiterjedt rablóbandát fogott el, melynek garázdálkodása veszélyeztette egész Bács-Bodrogszék közbiztonságát. A bandára eddig 101 betörés és lopás derült ki és rejtékhelyükön nagymennyiségű lopott tárgyakat találtak.

Kegyetlen apa.

Déva, nov. 2.

A közeli Kristyór községben Klesán Nyisztor földműves részegen tért haza. Néhány hónapos gyermeke sirásán felbőszülve az ártatlan gyereket a falhoz vágta, majd agyon taposta.

A csendőrség letartóztatta a gyilkos apát.

Aru- és értéktőzsde.

Mérsékelt kínálat mellett elment hater ezer mm. buza 5 fillérrel olcsóbb áron. Rozs tizetletlen, lanya, tengeri, zab és árpa változatlan.

Értékelt	Elszállított:
Buza... 12982 mm.	Buza... 5953 mm.
Rozs... 2262 "	Rozs... 5287 "
Árpa... 2461 "	Árpa... 255 "
Zab... 721 "	Zab... 1012 "
Tengeri... 104 "	Tengeri... 5589 "
Repe... "	Repe... "
Liszt... 898 "	Liszt... 9817 "
Korpa... "	Korpa... 2488 "
Összesen: 19428 mm.	Összesen: 30401 mm.

REGÉNY.

Rég mult időkből.

Írta: Szabóné-Karay Anna

(33.)

— Milyen hasonlat! — rebegé tikkadtan — egészen az, csak hogy ez szenvedőbb. Még a stírt szemöld, a hosszú hejlett pilák is ugyanazok, sötétek, a szöke hajfűt dacára... Milyen hasonlat!... Irgalmas Isten, el ne hagyj!...

Hevesen futott fel és alá, arca klpirult, keble pihgett és csak ezt tördelte szüntelen:

— Irgalmas Isten! — milyen hasonlat! Egyszerre hirtelen megállt, egy gondolat cikázott át agyán; odalépett a szegény beteghez és félrevonta válláról a ruhát. Hosszu, fehér csik metszette azt át, fehérebb az átlátszó bőrnél, valami régi, vágott szel forradása.

Erre aztán oda rogyott az ifjú lábait, ráuorult és két karjával átfonva életelen testét, zokogott szívszakadva és csókolt, mosta hulló könnyeivel ott, ahol érte. Midőn kisírtá könyeit, fölállt, minden ize remegett a felindulástól, zsebkendőjével legyezve arcát járt fel s alá, hogy eltűnne onnét a könnyek nyomát. — Aztán nyugalmat erőszakolva, csegettett.

Az öreg komorna, Boris asszony rögtön belépett.

— Parancsol méltóságos asszonyom? — Kérlek tilj le, ide szembe velem, beszédem van veled.

Az csendesen, gyanútlanul leült és figyelt.

Aliq száz lépésnyire elrejtve a bozótban állt a hintó, várva reánk, midőn a kocsi megállta ura veszedelmét, egy pillanat alatt előtűnt állott, uram s uróm felugrott, a kocsi közéje vágott a lovakkal s engem ott hagyva repültek tova, mint a szél.

Csak egy lépés, csak egy percnyi késedelem és veszve vannak. De így meg voltam nyugtatva, mert a kocsi a legpompásabb lovakkal volt befozva, melyek nem sokáig futathat versenyt az éjszakában néhány elkényeztetett török, kiknek még löfegyver sincs birtokában.

Engem ott hagytak, mellettem elfutott mind, azon hitben, hogy társuk engem őlt meg, én pedig behunytt szemekkel, úgy feküdtem ott mozdulatlanul, mintha csakugyan halva volnék.

Midőn már messze elfutott tőlem a lihegő törökcsapat, ávatosan felültem s midőn láttam, hogy a nagy térségen nincs kö-

rülöttem senki más, mint a halott török kiszabadított ruhámat megmervült ujjai közül s keblemhez szorítva a vérző gyermekét, siettem, szinte futottam át a hegyen a szomszéd faluba, hol férjem és kis fiam laktak napammal az ostrom alatt.

Reggel lelt, mire oda értem, agyonfáradva, iszonyu félelem és aggodalmak között. Végtelen örömrre a kis Róbert még mindig élt s a leggodnabb ápolás mellett lassan-lassan felépült nehéz sebéből és nem lett nyomorék.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

L. Gy. Marosvárhely. A székely kereskedők szervezkedéséről már tegnapi lapunkban részletesen beszámoltunk. Ha máskor is szives lesz indításával lapunkat felkeresni: sziveskedjék a tudósítást mindjárt, lehetőleg az esemény megtörténésének napján postára adni, mert mi csak így használhatjuk.

Felelős szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉ R.

Van szerencsem a n. 6. közönséget értesíteni, hogy fényképészeti műtermemet

Wesselényi Miklós-utca 3. sz. alatt

ujolag a legújabb gépekkel felszereltem és kibővítettem. A most divatos Photomail függők, zsuzsuk, melltek és brossok, arany-, ezüst- és réz- vagy Duplé-foglalatok, Párisból hozott szakember által, műtermemben készítek, mely nagyon alkalmas.

A fényképészeti osztályban készülnek portré vagy csoport-felvételek, házon kívül is. — Nagyításokban és gyerek-felvételekben egyedül specialista vagyok. Kérve a közönség pirtfogását. Tisztelettel

Csizhegyi Sándor,

fényképész.

Wesselényi Miklós-utca 3-ik szám.

M. Á. V.

tisztviselők fizetésrendezése alkal-mával olcsó

penzükölcsön kapható

Kölcsönt minden véglegesen kinevezett évi fizetésű bíró vagy nyugdíjazott közisztviselő kapható kinek évi fizetése legalább 1300 K. Nyugdíjas 1200 kor. nyugdíjjal 1000 koronánként tőke és kamatban havonta 9 kor. törlesztendő, legtöbb esetben kezes nélkül.

Előleges kiadás ninosen

Drága kamatu jelzálog-kölcsönök olcsó 4% kamatu törlesztéses kölcsönökre átkonvertálhatók.

Országos földhitel- és személykölcsön intézet, 2344 113—

Kolozsvár, Király-utca 16.

Értekezni lehet d. u. 3—6 óráig.

Felhívás!

Tisztelettel felhívjuk a n. 6. közönség szives figyelmét a Deák Ferenc-utca 40. szám alatt levő

nagy posztó raktárunkra,

a hol az őszi és téli idényre a legújabb divatu és legújabb szövetek már megérkeztek.

Az idei szezonban egy a magyar és brünni gyártmányú kelmék, valamint a legújabb angol és skót-szövetek kerülnek eladásra. Különös figyelmet érdemel a téli-kabát, zakkó-öltöny és felöltő szövetek, ugyisint a legújabb fekete kelmék smoking- és Kaiser-öltönyeknek. — Kedvező bevásárlásunk folytan sikerült női kosztümöknek viládi angol posztót és szövetet beszerezni. melyekre felhívjuk a n. 6. hölgyközönség szives figyelmét.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alóli igazgatóság, hogy a **Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank** zálogosztályánál elzálogosított s **f. évi 1904. aug. hó végéig** lejárt és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adni és pedig:

az I. osztályu tárgyak, ugymint: ruhaneműk, háziesszközök, áruk stb. árverése lesz **folyó évi november hó 8-án.**

A II. osztályu tárgyak, ugymint: arany-, ezüstneműk-, ékszerek stb. árverése lesz **folyó évi november hó 15-én.**

Az árverések az intézet helyiségében mindig **délután 3 órakor** kezdődnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitétt tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani, a már eladott tárgyakból a bejött többlet őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, 1904. október hó 19-én.

Takarékpénztár és Hitelbank
igazgatósága.

Sz.: 1619-1904.
vhló.

3656 1-1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári királyi törvényszéknek 1904. évi 9590. számú végzése következtében dr. Weisz Miksa ügyvéd által képviselt Erdélyi Magyar Jelzálog Hitelbank javára Goldschmidt Jenő ellen 2000. kor és járul. kái erejéig elrend. és az ugyanezen bíróságnak 1903. 10352. sz. alatti végzése folytán Bánffy-Hunyadon 1903. évi szeptember hó 12-én fogadott bírói határozat végrehajtás útján le foglalt és 928 koronára becsült következő ingóságok, ugymint: kocsik, lovak, lószerszám, irodalmi könyvek, képek, bútorok stb. nyilvános árverésen eladnak.

Mely árverésnek a helyi városi kir. járásbírója 1904. évi VI. 1476/1. számú végzése folytán 2000 kor. lókegyedtel és egyéb bíróságok megállapított költségei erejéig Kolozsvárt, megkezdve Monostori-ut 41. sz. alatt és folytatva Róza-u. 1. sz. alatt leendő esküdtésére 1904. évi november hó 14-ik napjának d. e. fél 12 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzzel és a közjegyzőnél megállapított ingóságok szükség esetén becsúron alul is el fognak adni.

Amennyiben az árverező ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi okt. hó 28. napján.

Ligeti József,
kir. bír. végrehajtó.

Sz.: 4271/1904.
tkvi.

3656 1-1

Árverési hirdetményi kivonat.

A Bánffy-Hunyadi királyi járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Viski László ügyvéd által képviselt Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank valamint a csallakoztatott végrehajtónak Hajdu Florián, Lung Demeter és Zsurumán János n.-sebesi lakosok végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében 600 korona — fillér tőke és jár. felhajtása céljából a Bánffy-Hunyadi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzzel és a közjegyzőnél megállapított ingóságok szükség esetén becsúron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsúrának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényzikk 42. §-ában jelölt árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3538. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű bizonyítványt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóságtól.
Bánffy-Hunyadon, 1904. évi augusztus hó 17-én.

Szabó Ödön,
kir. jbró.

Dr. BIRÓ-féle 3650 3-*

RHEUMA-SZESZ

Kipróbált szer mindennemű csúszos fájdalom ellen. 1 üveg ára: 1 kor.

Kapható: a „Wolff“ gyógyszerárban, Kolozsvárt.

Uj üzlet!

Szám: 2095/904.
tkvi.

3655 1-1

Árverési hirdetmény kivonat.

A Bánffy-Hunyadi királyi járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Magyar takarékpénztárak központi jelzálog-bankja mint részvény-társaság végrehajtónak Gróza Juon, Gróza Anna, Gyirán József és Gróza Floare Gyirán Gligorné jogutódai, Gyirán Juon, Onyicza, Anika és József Iuj Gligor betyárgulaj Kiskoruak, Gyirán Mitru Iuj Gligor betyárgulaj és Gyirán Gligor a betyárgulaj o.-nádasi lakosok végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében 139 korona 12 fillér tőke és jár. felhajtása céljából a Bánffy-Hunyadi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzzel és a közjegyzőnél megállapított ingóságok szükség esetén becsúron alul is el fognak adni.

1. az oláh-nádasi 28. sz. tkjében 76. 77. 278. 494. 508. 587/3. 654. 674. 696. 716. 763. 862. 943. 1187. 1308. 2344. 2427. 2475. 2555. 2584. 2674. hrszám alatt felvett és végrehajtást szenvedett tulajdonát képező jutalekora 1187 korona.

2. A 137. számú tkjében A I. 3. 5. 7. rszám, 368. 377. 620. hrszám alatt felvett ingatlanokból végrehajtást szenvedett tulajdonát képező jutalekora 1187 korona.

3. A 142. számú tkjében A I. 1-13. rsz. alatt felvett közös ingatlanból végrehajtást szenvedett tulajdonát képező jutalekora 253 korona.

4. A 148. számú tkjében A I. 1. rszámú közös ingatlanból B) 23. 24. 46. 49-52. 72-76. sorszám alatt végrehajtást szenvedett tulajdonát képező jutalekora 265 korona.

5. A 149. számú tkjében A I. 1. rszámú közös ingatlanból végrehajtást szenvedett tulajdonát képező jutalekora 33 korona.

6. A 332. számú tkjében A + 1. rszám, 1060. 1061. hrsz. alatt felvett ingatlanokból Gróza Juon és Annát B) 1. 2. sorszám alatt megillető jutalekora 111 korona 50 fillér.

7. A 350. számú tkjében A + 1. rszám, 373. 374. hrsz. ingatlanokból végrehajtást szenvedett tulajdonát képező jutalekora 17 koronában az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1905. évi január hó 2-ik napjának d. u. 2 órákor Oláh-Nádasi közjegyzőhöz megtagadott árverésen a megállapított kiállítási áron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsúrának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42-ik §-ában jelölt árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3538. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű bizonyítványt átszolgáltatni.

A kir. tkvi hatóságtól.

Bánffy-Hunyadon, 1904. évi május hó 10-én.

Szabó Ödön,
kir. jbró.

Értesítés.

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy **üzletemet** egész friss árukkal mint **elsőrendű fűszer- és csemege üzletet** Főter, Státus-palota, volt Fogel-féle helyiségbe helyeztem át.

Szíves pártfogást kér:

Ifj. Gráf Lőrinc.

3658 1-5

Fiatalt segédet keresek

vegyeskereskedésembé.

Magyar, német és oláh nyelv bírása szükséges.

Ajánlatok igény-megjelöléssel:

MÓZES FERENCZ-hez

H.-Hévízre küldendő.

3653 1-2

Szőlőoltványok,

amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és borfajokból, teljesen fajtiszta, tökéletesen forrott, dus gyökerezett példányok, szőlővagyminőségben, mérsékelt áron, öszi vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telapnál

Medgyesén, (N.-Küküllő-m.) 1-10

Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**

okleveles szőlész, az erdélyi rsz. gazdasági egyet. szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A. Stürbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója, Nagy-Küküllővármegye volt szőlészeti biztosa stb.

Lugas szőlő-oltványok szintén mérsékelt áron.

Készlet 3 millió. Képes árjegyzék ingyen, bérmentve.

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a száraz időszak alatt 4 nagy vízmű által naponta 2 millió liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve!

Kiadó lakás!

Honvéd - utca

52. szám alatt

4 szoba, konyha, fürdőszoba, üveges verandával

Kiadó

A lakáshoz esetleg istálló is van!

Értekezhetni bármikor lehet ugyanott.

„Alapkirály“

a tisztelt közönség b. figyelmébe ajánlja dusan felszerelt kalap és sapka rak-tárát.

= Kolozsvárt, Mátyás király-tér 17-ik száma latt. =

Uj üzlet!

Aczél Rajol Ekék,

Boronák és Kengerek,

„Viktoria Drill“ Sorvetőgépek,

Répavágók, Tengeri-morzsolók,

Szecska-vágók

kézijárgány és gőzhajtásra,

Takarománykamara

berendezések,

Rosták és Tricurók,

Darálók,

Egy, két és háromjáratu

őrle Malmok,

Szőlőüzök és Borsaitók,

Sóherfejtőgépek,

Gőzeséplőkészletek,

kézi és járgányos cséplők,

ugy mindennemű **mezőgazdasági gépek** a legjobb kivitelben, olcsó gyári áron, előnyös fizetési feltételek mellett nagy választékban raktáron kaphatók: 3628 4-10

Hirschfeld Károlynál

HOFHERR és SCHRANTZ gépgyárának

erdélyi-részi vezérképviseelőjénél

KOLOZSVÁRT, Széchenyitér 1. szám.

Képes árjegyzékek és részletes leírások kívánatra ingyen és bérmentve.

Levél és sürgőnyozim **HIRSCHFELD KÁROLY KOLOZSVÁRT.** Telefon 188.

Minden család pénzt takarít!!!

3652 1-*

Remek 6 szem, kávé-készlet minden színben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90	Finom ajour 6 szem, kávé-készlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45	Remek 6 szem, vászon Damaszt Garnitúra csak f. 2.10 f. 2.90 f. 3.40 f. 3.90	Szép mintázott vászon törülköző 6 db csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10		
30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.15	30 rőfös vég irlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég Gyöngy vászon csak f. 5.45	30 rőfös vég rumburgi vászon csak 5.60	30 rőfös vég I-a rumburgi vászon csak f. 6.40
50 rőfös vég bőr vászon csak f. 8.25	50 rőfös vég irlandi vászon csak f. 9.45	50 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég jó minőségű chiffon csak f. 4.65	30 rőfös vég R. Chiffon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. R. Chiffon csak f. 6.85
30 rőfös vég csikos Kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és kockás I-ma Kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom Kanavász csak f. 5.40	35 rőfös vég Kanavász különlegesség csak f. 6.40	30 rőfös vég fehér csikos csinvat ágyhuzatra csak f. 6.35	30 rőfös vég virágos fehér csinvat ágyhuzatra csak f. 7.40
Remek női ing vászonból, kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	Remek női Chiffon ing schweizi himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női háló Corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.66	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek Chiffon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1.35 f. 1.75 f. 2.25	Remek Cloth és posztó alsó szoknyák csak f. 1.65 f. 2.16 f. 3.22
Varrás nélküli vászon lepedő 2 mtr hosszú és 1½ mtr széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 mtr hosszú, 1½ mtr széles csak f. 1.05	Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-út 65 sz. I. em.		Remek selyem Cloth paplan minden színben csak f. 3.95	Remek Caschmir paplan minden színben csak f. 3.55

KORNGUT

MÁRIA

KOLOZSVÁR,

Deák Ferencz-utca

(Minorita épület).

Különlegességek mellfűzőkben!

A nagyérdemű hölgyközönség becses figyelmébe ajánlom **15 év óta fennálló** s legjobb hírnévnek örvendő

mellfűző különlegességeim műtermét.

Készíték mérték szerint, eredeti párisi modellek után, — melyek műtermemben megtekinthetők — a legújabb divatu szabások szerinti mellfűzőket, valamint mű- és egyenestartókat a legjutányosabb árak mellett.

Ugyisint javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Telefon 439. sz.

Több kiállításon jó munkáért kitüntetve.

Telefon 439. sz.

Az „Országos Ipar-Egyesület“ által verseny és kivitel képességért ezüst dísz-éremmel kitüntetve.

Léber Gyula

első erdélyi sodrony szövetszövet-

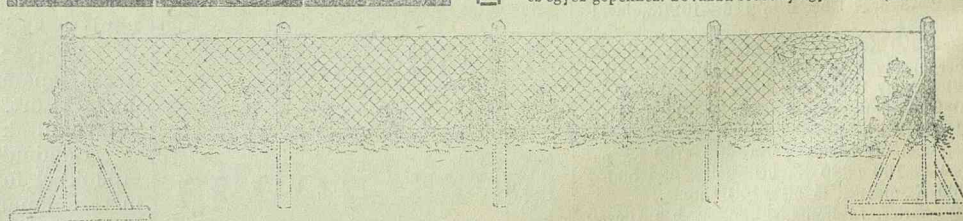
fonat, kert-kerítés és ruganyos

aczél sodrony ágybetétek gyára

Kolozsvárt, Egyetem-u. 12.

Olcsó kerítések!

Ajánlja minden e szakmába vágó munkát, u. m.: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez gépsodronyfonatát, díszkerítéseit és díszkapuit továbbá pince, padlás, felső világossági, magár és éléskamra ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfonattal való bevonását, áthányó rosták, szén, koks, kavics, föld- és porondválogatáshoz, szikrafogó cséplő- és egyéb gépekhez. Továbbá sodrony-ágybetétek (matracok)

Nemkülönbön zöldre festett légszövet, szelelő rosták, Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz és ezín szövetek, Kruppa sodronyszegélyzetek különféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták, lóher-szítók és szítók különféle czelokra igen erősen készítettnek és gyári árak szerint számíttatnak. Aczél tuskés sodrony-kertek, erdők stb. bevonásához jutányos ártól fel is huzatik.

Képes árjegyzékkel bérmentve szívesen szolgálak.

Aki hirdetni akar

akár csak apró hirdetéssel is a legelőnyösebben, forduljon az „Ujság“ kiadó-hivatalához Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 12. alá.